

Projekt „Podpora sociálně-právní ochrany dětí na Krajském úřadě Jihomoravského kraje III“
(registrován pod č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_007/0015554)

Workshop pro pracovníky zabývající se agendou NRP - Aktuální otázky přechodné pěstounské péče

Místo konání: Krajský úřad Jihomoravského kraje, zasedací místnost č. 028A+029A

Čas konání: 9:00 – 11:15 hod.

Seznam účastníků dle prezenční listiny

Úvodní informace:

- Předání informací o aktuální personální situaci na Krajském úřadě Jihomoravského kraje – pracovní poměr Mgr. Dušana Brandejse byl ukončen k 31.05.2022, prozatím zůstává toto pracovní místo neobsazeno, bylo vyhlášeno výběrové řízení. Vedení evidence PPPD dočasně převzala Mgr. Monika Obalilová společně s posuzujícím psychologem Mgr. Petrem Pucholdem. Současně vzhledem k dlouhodobé pracovní neschopnosti jedné ze sociálních pracovníků pro NRP došlo k rozdělení její agendy mezi zastupující kolegyně.
- Pozvání na závěrečnou konferenci realizovaného projektu Podpora sociálně-právní ochrany dětí na Krajském úřadě Jihomoravského kraje III.

Aktuální situace v oblasti PPPD v JmK:

- Počty osob v evidenci PPPD - v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je aktuálně vedeno 78 aktivních osob. Co se týče počtu žádostí o PPPD, za loňský rok jich Krajský úřad Jihomoravského kraje (dále jen „KrÚ“) obdržel 10, což je zhruba na úrovni počtu žádostí v roce předchozím (8 žádostí). Doposud se tedy alespoň částečně dařilo nahrazovat nově zařazenými pěstouny ty, kteří se rozhodli ve výkonu PPPD ať již dočasně nebo trvale nepokračovat. V této souvislosti lze pozorovat, že dochází k postupné generační obměně osob v evidenci, kdy jako nejčastější důvody ukončení výkonu PPPD jsou uváděny „únava“ či ztráta smyslu, dosažení důchodového věku, přijetí pracovní nabídky, změna rodinné konstelace, přestěhování mimo kraj. K ukončení vedení v evidenci přechodných pěstounů ale dochází i v případech, kdy přechodní pěstouni nejsou schopni dostatečně naplnit či akceptovat všechny role, které jsou s výkonem PPPD spojeny (délka soudního jednání, nepřijetí návratu dítěte do biologické rodiny, nechota akceptovat výběr nových rodičů či rozčarování z výběru apod.)
- Pokrytí potřeb kraje - současně se dá říci, že se aktuálně, až na výjimky, daří pokrýt potřeby kraje co se týče umístování dětí do této formy NRP, i když např. aktuálně k dnešnímu dni je počet volných PPPD minimální. Situace se ale mění každým dnem. Obecně lze ale předpokládat, že trend poklesu počtu žadatelů o PPPD, který se v jiných krajích již delší dobu projevuje, se dotkne i našeho kraje a je pravděpodobné, že v dohledné době narazíme na “strop” kapacity našich přechodných pěstounů.
- Trend se kterým se KrÚ v poslední době setkává - “překlápění” přechodné pěstounské péče do péče klasické dlouhodobé. Obecně se nejčastěji setkáváme se dvěma typickými situacemi. Jedna by se dala zjednodušeně označit jako „nesplnění role“ přechodného pěstouna - pěstoun se rozhodne převzít do své péče dítě předtím, než je mu nalezena vhodná náhradní rodina. Druhá

Projekt „Podpora sociálně-právní ochrany dětí na Krajském úřadě Jihomoravského kraje III“
(registrován pod č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_007/0015554)

typická situace nastává, pokud se pro dítě najít novou náhradní rodinu dlouhodobě nedaří a pěstoun pak volí variantu převzetí dítěte do péče místo jeho umístění do ústavní výchovy. Dle metodiky MPSV se pro účely dávek PP i tyto případy považují za zprostředkovanou pěstounskou péči.

Metodická příručka pro PPPD

- Metodická příručka pro náhradní rodinnou péči byla vytvořena jako strategický dokument v rámci projektu „Podpora sociálně-právní ochrany dětí na Krajském úřadě Jihomoravského kraje III“, který realizuje odbor sociálních věcí KrÚ. Její zavedení do praxe by mělo sjednotit a zpřehlednit pracovní postupy a úkony v oblasti NRP na území Jihomoravského kraje. Příručka detailně popisuje a upravuje procesy vztahující se k této problematice, specifikuje role a kompetence jednotlivých subjektů, které jsou do řešení situace dětí při jejich umístování do PPPD zainteresovány a zabývá se postupem při jejich umístování, včetně důležitých aspektů v průběhu umístění dítěte a následném odchodu dítěte z rodiny přechodných pěstounů. Spolu s příručkou byl vytvořen a uveden do praxe inovativní nástroj – formulář „Vyhodnocení cyklu průběhu PPPD“.
- Diskuse nad obsahem metodické příručky:
  - základní přehled kompetencí přechodných pěstounů - hodnocen jako přínosný, je možné s tímto přehledem pracovat a předkládat k diskusi a ke zvážení i zájemcům o tuto formu NPR, kteří na OÚ ORP přicházejí
  - hranice min. věku dětí v rodině PPPD – v příručce je uvedena minimální věková hranice pro děti, které již v rodině vyrůstají, přičemž se vycházelo z metodiky MPSV. Nicméně v konkrétních případech by se vždy mělo vycházet z individuálního posouzení rodiny (posuzuje se, jak děti fungují, prospívají, zda nemají nějaké specifické potřeby nebo problémy, zda již kapacita rodiny není naplněna, zda děti zvládnou přechody svěřeného dítěte apod.). Z praxe panuje shoda spíše na věku dětí min. 12+, za vhodnou lze považovat situaci, kdy děti v rodině jsou již zletilé, ale zkušenosti z praxe jsou různé. Věk dětí v rodině má vliv i na to, že se následně musí zohledňovat, pro jaké dítě by tato rodina mohla vykonávat PPPD.
  - prosba na doplnění příručky o odkaz na formuláře potřebné pro podání žádosti – bylo přislíbeno zveřejnit potřebné formuláře na webových stránkách www.spo-jmk.cz

K dalšímu obsahu příručky nebyly v diskusi vzneseny žádné připomínky.

Další diskutovaná témata:

- Vzájemné sdílení problematických situací, se kterými se pracovníci KrÚ i jednotlivých OÚ ORP setkávají (převozy dětí, soudní praxe v oblasti předběžných opatření, plnění povinnosti podporovat kontakty s biologickou rodinou apod.).
- Dotazy z praxe přijímání žádostí o PPPD (přítomnost zdravotně postiženého dítěte v rodině, žádost o PPPD podávají pěstouni, jejichž děti v péči již odrostly, ženy samožadatelky apod.) - v rámci diskuse se účastníci shodli, že se jednotlivé situace vždy musí posuzovat individuálně, nelze stanovit striktní pravidla, protože tato musí být „pružná“, vždy bude záležet na individuálním posouzení fungování celého rodinného systému. V praxi se setkávají pracovníci s různými formami soužití, někdy se v průběhu času rodina rozšíří (např. příchodem nového partnera pěstounky

Projekt „Podpora sociálně-právní ochrany dětí na Krajském úřadě Jihomoravského kraje III“
(registrován pod č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_007/0015554)

apod.), opět platí, že obecně nelze dopředu posuzovat a hodnotit, které z nich budou funkční a které ne.

- Doporučení pro práci se žadateli o PPPD - již od počátku celého procesu odborného posouzení je důležité, aby žadatelé respektovali, že nemají na rozdíl od žadatelů o jiné formy NRP možnost „výběru“ charakteristik přijatého dítěte. PPPD je krizový institut pro umístění potřebného dítěte bez ohledu na jeho pohlaví, etnikum atd. Je naším společným zájmem, abychom měli u žadatelů co nejširší hranice pro přijetí co nejširšího spektra dětí, můžeme přihlídnout k podmínkám, které jednotliví zájemci mají, ale nelze skupinu dětí, pro které by byli schopni realizovat PPPD, příliš zúžit. Znamenalo by to snížení dostupnosti PPPD.
- Zajištění neodkladné péče o dítě – po novelizaci zákona je praxe taková, že si pracovnice zjistí aktuální obsazenost PPPD, případně ve spolupráci se sousedními OSPOD předem dojednájí, kteří PPPD by mohli být v případě potřeby osloveni. Ze strany KrÚ byli všichni PPPD informováni o novelizovaném ustanovení zákona, počítají s touto možností, stále ale funguje eventualita ze závažných důvodů přijetí dítěte odmítnout. V kraji máme prozatím dobrou zkušenost, dosud ale nebyla řešena otázka úhrady nákladů.
- Na závěr diskuse byly zúčastněným tlumočeny prosby vzešlé ze strany PPPD - předávat maximum informací o dítěti co nejvíce předem, více s PPPD spolupracovat při tvorbě IPOD dítěte.

Po ukončení workshopu byl účastníkům ponechán prostor pro možnost osobních konzultací.